ПЕРШЫ ЭКЗАМЕН — У ШТАТНЫМ РЭЖЫМЕ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Калі працяглы экзамен, праз дзве гадзіны праводзіцца дэзынфекцыя памяшкання: кантактныя паверхні праціраюцца антысептыкам.

Паводле слоў **дырэктара Сяргея БАГАМОЛАВА**, быў выяўлены адзін выпадак захворвання. Вучаніца дзясятага класа прыйшла ў школу, дрэнна сябе адчувала. Дзяўчынка была аператыўна ізалявана. Як і праведзены ўсе неабходныя мерапрыемствы: ва ўсіх магчымых кантактаў аналізы не пацвердзілі заражэння.

Дарэчы, на ўрачыстай лінейцы, прысвечанай заканчэнню навучальнага года, не было, як прынята па традыцыі, хвалюючых імгненняў, калі выпускнік трымае на руках дзяўчынку-першаклашку са званком у руках. Толькі былі выпускнікі, бацькі і некаторыя настаўнікі. Дык і добра!

Такім чынам, чуткі пра тое, што кагосьці ледзь не сілай зацягваюць у школы для масавасці — перабольшванне.

Ці многа хадзілі да экзаменаў? Як паведамілі педагогі, больш за палову хлопчыкаў і дзяўчынак наведвалі школу. А сярод тых, каму трэба было здаваць экзамены, хадзілі на заняткі каля 70 %. Астатнія — мелі стасункі з выкладчыкамі і атрымлівалі заданні і адпраўлялі адказы па электроннай пошце. Усю неабходную інфармацыю з тлумачэннямі размясцілі на сайце ўстановы адукацыі.

Пра пандэмію... географ

Сёлета ў школе 55 выпускнікоў, якія вучыліся адзінаццаць гадоў. І 40 — пасля дзявятага класа, якія вырашылі далей вучыцца па-за школай.

Яшчэ 30 застануцца тут далей атрымліваць веды...

У ліку тых, хто пакідаюць сцены школы, сем медалістаў. А 11-класніца Насця Палушына пераможца рэспубліканскай алімпіяды па геаграфіі. Дзяўчына нават амаль не пакрыўдзілася, калі я правакацыйна сказаў, што яе любімы прадмет не ў трэндзе. А вось замежная мова і ўсё, што звязана з камп'ютарам, крута! Суразмоўніца пачала расказваць пра сацыяльную геаграфію і яе актуальнасць падчас пандэміі, ды і па-за ёю. Нюансы распаўсюджвання: чаму менавіта так было, а не інакш, іншыя дробязі, якія цікавяць сёння ўсіх, — яе навука адкажа на гэта і многія актуальныя пытанні. А галоўнае, маючы добры аналіз інфармацыі, можна прадухіліць «распаўзанне» па свеце чагосьці небяспечнага для ўсяго чалавецтва.

А для дзевяцікласніцы Насці Закрэўскай сёлета першыя выпрабаванні па вучобе. Заразіцца, прызналася, у школе не баіцца, а вось дрэнна здаць экзамены — так! Гутарылі з ёй да экзамену па матэматыцы, дзяўчынка сказала, што для яе гэты прадмет, у адрозненне ад таксама экзаменацыйных рускай і беларускай моў, самы цяжкі. Пасмяялася з маіх успамінаў, што клалі пад падушку кніжку ў ноч перад экзаменам. Каб лепш у галаву веды «пераходзілі». Сказала, што смартфон або планшэт з адказамі на білеты лепш пакласці далей ад ложка. Найлепшая падмога — добрае разуменне таго, што трэба будзе адказаць. Побач стаяў яе тата, які часта бывае ў школе, бо дапамагае ў арганізацыі розных мерапрыемстваў як гукааператар. Казаў, што зроблена ўсё магчымае, каб дзеці не сталі ахвярамі каварнага віруса. Сам жа ходзіць па калідорах і гэтак далей, дзе і дачка. І гаворыць не для прыгожага слаўца, са здароўем дзяцей не жартуюць.

Настаўнік Наталля Лядэнка, класны кіраўнік 9 «Б» у гэтай жа школе працавала яшчэ студэнткай. І з таго часу нідзе больш. Гэта яе шосты выпуск (вучняў, якія сыходзяць са школы). Кажа, што, канешне, пандэмія змяніла падыход да атрымання ведаў. Але няхай і дыстанцыйна, падлеткі вучыліся адказна. Большасць прыходзілі на заняткі, па суботах — на індывідуальныя.

Гонар школы

Пакуль падлеткі здавалі экзамены, дырэктар запрасіў на экскурсію ў школьны музей народнага гонару, якому прыкладна трыццаць гадоў. Стварылі яго, калі школу ўзначальвала Ірына Шаўчэнка. Яна зацікавіла папаўненнем фонду калег, дзяцей і іх сваякоў. І традыцыяй стала дарыць тое, што можа стаць часткай экспазіцыі: значкі, паштоўкі, маркі...

Тут ёсць і археалагічныя знаходкі, «рэха вайны»: гільзы, пляшкі, элементы формы і іншае. Цікава прачытаць на стэндах пра былых вучняў.

Як адзначыў дырэктар школы, у наш час назіраецца цікавы «феномен». У школе працавалі або вучыліся нямала кіруючых асоб. Сярод іх і кіраўнік абласнога парламента Уладзімір Цярэнцьеў. Многія былыя вучні памятаюць яго як вельмі ініцыятыўнага педагога-арганізатара. Сярод выхадцаў і дэкан аднаго з факультэтаў Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава, кіраўнікі сістэм адукацыі гарадскога і раённага ўзроўняў.

Музей адзін з нямногіх віцебскіх школьных мае званне «народнага». У «гасцявой кнізе», дзе наведвальнікі могуць падзяліцца ўражаннямі, ёсць і ўдзячнасць ад грамадзянкі Швейцарыі. Не, яна не наша былая, а, як кажуць, «чыстакроўная швейцарка». Жанчына была назіральніцай на парламенцкіх выбарах, якія адбыліся мінулай восенню. Школьнікі запрасілі яе да сабе ў музей. Іншаземка была вельмі ўражана не толькі ўбачаным, але і расказамі пра цір, басейн, майстэрні, дзе хлопчыкі вучацца сталярнай справе, а дзяўчаты — шыццю. І пра ўсё гэта і іншае ёй расказалі на англійскай мове.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Спорт

ЯРКАЯ ПАДЗЕЯ ЛЕТНЯГА СЕЗОНА

Чэмпіянат Беларусі па лёгкай атлетыцы пройдзе ў перыяд з 31 ліпеня да 2 жніўня на стадыёне «Дынама»

Турнір адбудзецца ў фармаце класічнай лёгкай атлетыкі, акрамя наймацнейшых беларускіх атлетаў, не выключана, што на старце ў Беларусі выступяць і спартсмены з іншых краін. «Нам наўрад ці ўдасца перадаць атмасферу Алімпійскіх гульняў, але мы хочам для спартсменаў і гледачоў зрабіць шоу. Думаю, чэмпіянат краіны стане яркай падзеяй летняга сезона», — адзначыў старшыня Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі Вадзім ДЗЕВЯТОЎСКІ. Ён дадаў, што чэмпіянат Беларусі дасць неабходны спаборніцкі вопыт спартсменам і магчымасць выразіць свае эмоцыі на стадыёне. Спаборніцтвы стануць добрай магчымасцю паглядзець, у якой форме знаходзяцца беларускія атлеты.

Арганізатары абяцаюць здзівіць не толькі спартыўнымі вынікамі, але і шоу, усё будзе пабудавана вакол беларускай мовы і традыцый: пачынаючы ад прэзентацыі і нумароў і заканчваючы цырымоніяй узнагароджання. Напрыклад, усім ахвотным будзе дадзена магчымасць прабегчы па дарожках стадыёна, кінуць бульбу падчас жартоўных конкурсаў, патрымаць у руках сапраўдныя лёгкаатлетычныя снарады. Забаўляць гасцей будзе прадстаўлены напярэдадні талісман Беларускай федэрацыі лёгкай атлетыкі — Бафік. Кошт білета абяцаюць зрабіць цалкам сімвалічным: два рублі для дарослых і рубель — для дзяцей. Лёгкаатлетычныя школы сваіх выхаванцаў змогуць адправіць на стадыён бясплатна. Пры гэтым, падкрэслівае Вадзім Дзевятоўскі, спартыўны складнік падзеі таксама будзе на высокім узроўні.

— Кардынальных новаўвядзенняў не будзе: нас чакае класічная лёгкая атлетыка, спаборніцтвы ў знаёмым фармаце. Хіба што ў раскладзе з'явіцца мнагабор'е, а спартыўная хадзьба пройдзе на стадыёне — дыстанцыі 5000 і 10 000 метраў. Але мы ўсё ж хочам зрабіць падзею асаблівай. Нам важна праверыць, у якім стане знаходзяцца вядучыя спартсмены, якія працягвалі падрыхтоўку ўсе гэтыя месяцы. Для кожнага былі распрацаваны персанальныя стратэгіі, але пандэмія ўнесла карэкціроўкі ў графік работы і запланаваныя зборы. Мы не кажам, што на чэмпіянаце краіны трэба любой цаной паказаць алімпійскія вынікі. Хтосьці, наадварот, паўзу ў спаборніцтвах выкарыстоўвае для аднаўлення. Але для тых, хто знаходзіцца на хаду, галоўны ўнутраны турнір павінен стаць чымсьці накшталт кантрольнай работы і магчымасці рэалізаваць назапашаны патэнцыял.

Нагадаем, 74 беларускія атлеты, якія прадстаўляюць 16 відаў спорту, выканалі кваліфікацыйныя патрабаванні і нарматывы, якія даюць права выступіць на Алімпіядзе ў Токіа. Пасля аднаўлення адборачных спаборніцтваў беларусы маюць намер заваяваць яшчэ некалькі дзясяткаў алімпійскіх квот.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

Здарэнні

ПАЦЯРПЕЛІ ПРЫ ПЕРАВОЗЦЫ ХЛОРУ

У выніку ўцечкі спатрэбілася дапамога ратавальнікаў, паведамляе МНС.

Ранкам у службу «112» паступіла паведамленне аб уцечцы невядомага газу каля вёскі Стоневічы Іўеўскага раёна. Па папярэдніх звестках, мужчына разам са знаёмым ехалі на аўтамабілі для здачы металалому ў прыёмны пункт. У нейкі момант яны адчулі з'едлівы пах, які зыходзіў з прычэпа, усярэдзіне якога знаходзіліся пяць металічных балонаў з невядомым змесцівам.

Пасля гэтага яны з'ехалі з дарогі ў лясны масіў каля вёскі Стоневічы і спыніліся, адчапіўшы прычэп. Затым мужчыны выявілі ўцечку неўстаноўленага газу з балона, пасля чаго паведамілі аб гэтым па тэлефоне 112. Ратавальнікі правялі абследаванне месца здарэння і асадзілі аблокі распыленай вадой. Аддзяленнем хіміка-радыяцыйнай абароны МНС было вызначана, што ўнутры балонаў знаходзіцца хлор.

Работнікамі МНС пашкоджаны балон быў змешчаны ў металічную ёмістасць з вадой. Ён і яшчэ чатыры іншыя будуць дастаўлены на склад часовага захоўвання ў раённы філіял «Азот-агра». Пагрозы для насельніцтва няма. Адзін з мужчын, адчуўшы недамаганне і галавакружэнне, звярнуўся па дапамогу да медыкаў. Пасля агляду ўрачамі быў шпіталізаваны.

МЫЎ АКНО І ВЫПАЎ

Здарэнне адбылося раніцай у адным са шматпавярховікаў па вуліцы Блахіна ў Наваполацку.

Паводле папярэдняй інфармацыі, пенсіянерка папрасіла суседа дапамагчы памыць вокны на балконе, паколькі сама яна баіцца вышыні. Мужчына адгукнуўся на просьбу і разам са сваёй сяброўкай прыйшоў на дапамогу.

У працэсе работы новапалачанін 1984 года нараджэння, трымаючыся за аконную раму, высунуўся на вуліцу. Канструкцыя аказалася нетрывалай і выпала разам з ім з пятага паверха на асфальт. Са шматлікімі цяжкімі траўмамі мужчына быў шпіталізаваны ў рэанімацыйнае аддзяленне гарадской бальніцы.

Наваполацкім ГАУС па гэтым факце праводзіцца праверка, устанаўліваюцца ўсе абставіны здарэння.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ПРАБЛЕМ З ПЕНСІЯЙ БУДЗЕ МЕНШ

Беларусь і Польшча — за супрацоўніцтва ў галіне пенсійнага забеспячэння

Беларусь і Польшча будуць прызначаць пенсіі за стаж, набыты ў адпаведнасці з заканадаўствам на іх тэрыторыі. Выплата пенсіі, прызначанай беларусу ў Польшчы, калі ён пераедзе на радзіму, будзе праводзіцца ў Беларусі. І наадварот: калі беларус на пенсіі пераедзе жыць у Польшчу, наша дзяржава будзе перасылаць яму яго пенсію па месцы жыхарства.

У пачатку чэрвеня было падпісана Адміністрацыйнае Пагадненне аб парадку прымянення Дагавора паміж Рэспублікай Беларусь і Рэспублікай Польшча аб сацыяльным забеспячэнні ад 13 лютага 2019 года. Гэты дагавор заснаваны на прапарцыйным прынцыпе, які прадугледжвае прызначэнне пенсіі дзяржавай, на тэрыторыі якой працякала работа і выплачваліся пенсійныя ўзносы.

Акрамя пенсійнага пытання, згаданы дагавор дазваляе рэгуляваць і многія іншыя аспекты, звязаныя з працоўнай дзейнасцю. Так, у Беларусі ён будзе прымяняцца да заканадаўства, якое датычыцца выплаты ўзносаў на абавязковае дзяржаўнае сацыяльнае страхаванне; дапамог па беспрацоўі, часовай непрацаздольнасці і мацярынстве, на пахаванне; працоўных пенсій (па ўзросце, з прычыны страты карміцеля, за выслугу гадоў); аднаразовай і штомесячных страхавых выплат па абавязковым страхаванні ад няшчасных выпадкаў на вытворчасці і прафесійных захворванняў.

У Польшчы палажэнні дагавора будуць улічвацца пры прызначэнні беларусам дапамог па беспрацоўі, дапамог на пахаванне, а таксама ў пытаннях сацыяльнага страхавання і сацыяльнага страхавання фермераў; пры прызначэнні выплат у сувязі з хваробай і мацярынствам; пенсій, рэнты па непрацаздольнасці і сямейнай рэнты; выплат у сувязі з няшчасным выпадкам на вытворчасці і прафесійным захворваннем.

Але, як адзначаюць у Міністэрстве працы і сацыяльнай абароны Беларусі, палажэнні гэтага дагавора ў Беларусі не будуць прымяняцца ў дачыненні да пенсійнага забеспячэння ваеннаслужачых і прыраўнаваных да іх асоб, а таксама членаў іх сем'яў.

Пакуль што гэты дагавор ратыфікаваны толькі ў нашай краіне і ў сілу яшчэ не ўступіў. Ён пачне дзейнічаць з першага дня трэцяга каляндарнага месяца, наступнага за месяцам атрымання апошняга пісьмовага паведамлення аб выкананні дзяржавамі ўнутрыдзяржаўных працэдур, неабходных для яго ўступлення ў сілу.

Святлана БУСЬКО.